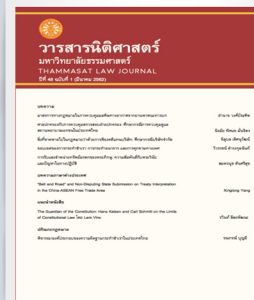

สารสังเขปกบทความวารสาร

ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒

บทความประจำฉบับ

- โใบมะตุ่ม

สารสังเขปกบทความวารสาร หมอดกกฎหมาย

- วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วารสารธรรมนิติ ฉบับ เอกสารภาษีอากร

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๓๙, ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๓

<http://www.parliament.go.th/library>

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คำนำ

วารสารวิชาการ เป็นสื่อความรู้ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้า อ้างอิง ที่ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้า และผลงานใหม่ ๆ ในแขนงวิชาต่าง ๆ กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ ได้คัดเลือกบทความที่น่าสนใจจากวารสารที่มีให้บริการในห้องสมุด มาจัดทำสารระสังเขปรายเดือน เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกรัฐสภาและผู้ใช้บริการ สามารถเข้าถึงวารสารและเป็นคู่มือในการติดตามเลือกอ่านบทความที่สนใจจากวารสารที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

หากผู้ใช้บริการท่านใดมีความประสงค์จะอ่านบทความ หรือวารสารฉบับใด สามารถติดต่อขอใช้บริการได้ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขที่ 110 ถนนประดิพัทธ์ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2244 2039 และหากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใด โปรดแจ้งให้ผู้จัดทำได้รับทราบด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ครั้งต่อไป โดยแจ้งที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2244 2063 หรือ E-mail library@parliament.go.th

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กันยายน 2562

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คำชี้แจง

สาระสังเขปบทความวารสารเล่มนี้ เป็นการสรุปย่อเนื้อหาของบทความจากวารสารวิชาการต่าง ๆ โดยจัดเรียงตามหมวดหมู่วารสาร ภายในวารสารแต่ละหมวด จัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อวารสาร ภายใต้ชื่อวารสารจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อบทความ ตั้งแต่ ก-ฮ หรือ A-Z พร้อมบทความประจำฉบับ

รายละเอียดประกอบด้วย

ชื่อผู้แต่ง. (วัน เดือน ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้า.

ตัวอย่าง

วารสารธรรมนิติ
HR Society Magazine

1. กฤษณ์ อุทัยรัตน์. (สิงหาคม 2562). ฝ่าประเด็นบริหาร “คน” ซึ่งถูกผิดกฎหมายแรงงานร่วมเล่นการพนัน แต่ลงโทษต่างกันราวฟ้ากับเหว “ลูกจ้างรับเหมาค่าแรง” ให้ลาออกแต่ลูกจ้างตาม “สัญญาจ้างโดยตรง” กลับไล่ออกจะเป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่?. **วารสารธรรมนิติ HR Society Magazine**, 17(200), 55-58.

❖ บทความนี้ นำเสนอคำพิพากษาฎีกาที่ 7203-7204/2560 บริษัทนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างเนื่องจากลูกจ้างเป็นพนักงานประจำร่วมกันเล่นการพนัน อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน “เป็นกรณีร้ายแรง” ซึ่งมีโทษ “ไล่ออก” แม้ลูกจ้างรับเหมาค่าแรงที่อยู่ในที่เกิดเหตุด้วย นายจ้างให้ลาออก กรณีไม่ใช่การเลือกปฏิบัติ ไม่ใช่การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างมีสถานะเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรง แต่ลูกจ้างรับเหมาค่าแรง ซึ่งโดยสภาพการลงโทษย่อมกำหนดให้มีลักษณะ

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

แตกต่างกันได้ การที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรงจึงมีเหตุสมควรเพียงพอ ไม่ใช่การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม นายจ้างจึงไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

หน้า

สารบัญ

คำนำ.....	ก
คำชี้แจง	ข
สารบัญ	ค
หมวดกฎหมาย	
วารสารธรรมนิติ HR Society Magazine.....	1
วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร.....	3
วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	5
หมวดรัฐศาสตร์	
เทศาภิบาล.....	8
รัฐศาสตร์สาร.....	10
หมวดเศรษฐศาสตร์/เศรษฐกิจ/การบริหาร	
การเงินธนาคาร.....	12
ดอกเบี้ย	13
หมวดสังคมศาสตร์	
ศิลปวัฒนธรรม.....	15
หมวดการทหาร	
นาวิกศาสตร์	17

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

บทความประจำฉบับ

R “ใบมะตูม”

หมวดกฎหมาย

วารสารธรรมนิติ HR Society Magazine

1. กฤษฎ์ อุทัยรัตน์. (สิงหาคม 2562). ฝ่าประเด็นบริหาร “คน” ซึ่ถูกผิดกฎหมายแรงงานร่วมเล่นการพนัน แต่ลงโทษต่างกันราวฟ้ากับเหว “ลูกจ้างรับเหมาค่าแรง” ให้ลาออกแต่ลูกจ้างตาม “สัญญาจ้างโดยตรง” กลับไล่ออกจะเป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่?. วารสารธรรมนิติ HR Society Magazine, 17(200), 55-58.

❖ บทความนี้ นำเสนอคำพิพากษาฎีกาที่ 7203-7204/2560 บริษัทนายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง เนื่องจากลูกจ้างเป็นพนักงานประจำร่วมกันเล่นการพนัน อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน “เป็นกรณีร้ายแรง” ซึ่งมีโทษ “ไล่ออก” แม้ลูกจ้างรับเหมาค่าแรงที่อยู่ในที่เกิดเหตุด้วย นายจ้างให้ลาออก กรณีไม่ใช่การเลือกปฏิบัติ ไม่ใช่การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างมีสถานะเป็นลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรง แต่ลูกจ้างรับเหมาค่าแรง ซึ่งโดยสภาพการลงโทษย่อมกำหนดให้มีลักษณะแตกต่างกันได้ การที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรงจึงมีเหตุสมควรเพียงพอ ไม่ใช่การเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม นายจ้างจึงไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

2. ปราณีย์ สุขศรี. (สิงหาคม 2562). สละสิทธิ์ไม่ใช้สิทธิประกันสังคม เจตนาที่ผู้ประกันตนต้องระวัง. **วารสาร
ธรรมนิติ HR Society Magazine**, 17(200), 59-63.

❖ ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับการบริการทางการแพทย์จากกองทุนประกันสังคม แต่ได้แสดงเจตนา
สละสิทธิ์ไม่ใช้สิทธิจากกองทุนประกันสังคม การแสดงเจตนาจะมีผลผูกพันผู้ประกันตนหรือไม่ บทความนี้นำเสนอ
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้วินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวไว้ 2 กรณี 1) การแสดงเจตนาสละสิทธิ์ไม่ใช้สิทธิประกันสังคม
มีผลผูกพันผู้ประกันตน และ 2) การแสดงเจตนาสละสิทธิ์ไม่ใช้สิทธิประกันสังคม ไม่มีผลผูกพันผู้ประกันตน

3. พงษ์รัตน์ เครือกลิ่น. (สิงหาคม 2562). สินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า (ตอนที่ 4). **วารสารธรรมนิติ HR
Society Magazine**, 17(200), 64-69.

❖ นายจ้างจะเลิกจ้างลูกจ้าง จะต้องบอกให้ลูกจ้างผู้นั้นทราบล่วงหน้าก่อน หากการจ้างนั้นไม่ได้
กำหนดลงไว้ในสัญญาว่าจะจ้างกันนานเท่าใด และหากนายจ้างเลิกจ้างโดยไม่บอกกล่าวให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้า
ก่อนตามกฎหมาย นายจ้างต้องจ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้าง บทความนี้ นำเสนอข้อยกเว้น
เลิกจ้างลูกจ้างโดยไม่ต้องบอกกล่าวล่วงหน้า ได้แก่ ลูกจ้างทะเลาะไม่นำพาต่อคำสั่งของนายจ้างเป็นอาฉิม ลูกจ้าง
ละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นเวลานานพอสมควร โดยยกตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ
ได้ง่ายขึ้น

4. วรเศรษฐ์ เผือกสกนธ์. (สิงหาคม 2562). การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีกับการเลิกจ้าง. **วารสารธรรมนิติ
HR Society Magazine**, 17(200), 52-54.

❖ ในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง เพราะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน
ได้กำหนดให้นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยและบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ลูกจ้าง หากนายจ้างเลิกจ้างเพราะปรับปรุง
กิจการของตนเองโดยการใช้เครื่องจักรหรือเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี บทความนี้นำเสนอเหตุผลความจำเป็น
ที่นายจ้างได้ทำการเลิกจ้างลูกจ้าง ตามมาตรา 121 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และการจ่าย
ค่าชดเชยพิเศษ กรณีที่นายจ้างเลิกจ้างเพราะปรับปรุงกิจการของนายจ้างโดยนำเทคโนโลยีมาทดแทนแล้วนายจ้าง
ไม่ได้แจ้งล่วงหน้าให้ลูกจ้างทราบ

วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร

1. ชัยสิทธิ์ ตรีชูธรรม, ดุลยลักษณ์ ตรีชูธรรม, และ พิจิต ตรีชูธรรม. (สิงหาคม 2562). คำพิพากษาศาลฎีกา เช่าทรัพย์สินหรือฝากทรัพย์สิน. วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร, 38(455), 50-53.

❖ การกระทำกิจการในราชอาณาจักรที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ 1) การขายสินค้า 2) การให้บริการ และ 3) การนำเข้าสินค้า การให้บริการหมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์ อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้า ซึ่งการให้เช่าทรัพย์สินและการรับฝากทรัพย์สินต่างถือเป็นการให้บริการ และอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม แต่การให้เช่าทรัพย์สินนั้นหากเป็นการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 81 (1) (ต) บทความนี้นำเสนอคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13006/2558 ข้อตกลงจะเป็นสัญญาประเภทใดนั้น จะต้องดูจากเนื้อหาของข้อตกลงเป็นสำคัญ ตามสัญญาเช่ามีข้อตกลงกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่จัดหาวัสดุอุปกรณ์คลังสินค้า จัดหาคนงานขนข้าวสารให้แก่ผู้เช่า จัดเตรียมคลังสินค้าตามสัญญาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะเก็บข้าวสารของผู้เช่าได้ทันที และจัดหายามเพื่อรักษาความปลอดภัย ข้อสัญญาทั้งหลายแสดงให้เห็นว่าโจทก์มิได้ส่งมอบให้ผู้เช่าครอบครองและมีอิสระในการใช้คลังสินค้าอย่างผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์ทั่วไป ข้อตกลงตามสัญญาดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นสัญญาฝากทรัพย์สิน อันถือเป็นการให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. ชุมพร เสนไสย. (สิงหาคม 2562). ทำไมกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจึงเป็นรายได้. **วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร**, 38(455), 31-36.

❖ รายได้จากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการคำนวณค่าหรือราคาเงินตราต่างประเทศเป็นเงินตราไทยตามมาตรา 65 ทวิ (5) แห่งประมวลรัษฎากร เป็นรายได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล บทความนี้นำเสนอ 1) ข้อกฎหมายและแนวคำพิพากษาของศาลฎีกา 2) การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (แบบ ภ.ง.ด.50) กับรายการ “กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน” และ 3) การคำนวณรายได้ที่เป็นกำไรอัตราแลกเปลี่ยนจากการคำนวณค่าหรือราคาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นเงินไทยตามมาตรา 65 ทวิ (5) แห่งประมวลรัษฎากร จะต้องคำนวณเป็นรายได้เป็นของรอบระยะเวลาบัญชีใด

3. ประพันธ์ คงเอียด. (สิงหาคม 2562). ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต. **วารสารธรรมนิติ เอกสารภาษีอากร**, 38(455), 62-67.

❖ บทความนี้อธิบายถึงบุคคลผู้มีหน้าที่เสียภาษี (Tax Payer) “โดยนิตินัย” หรือผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามที่สารบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อันเป็นกฎหมายที่กำหนดโครงสร้างภาษีและใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการเก็บภาษีสรรพสามิตในปัจจุบัน ได้กำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับการเป็น “ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต” แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม 2) ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ 3) ผู้นำเข้าซึ่งสินค้า และ 4) ผู้อื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี

วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. นิตินกร ชัยวิเศษ. (มิถุนายน 2562). ความไม่เหมาะสมในการนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้กับการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 48(2), 248-265.

❖ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอน และการพิจารณาในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเพื่อเตรียมการออกคำสั่งทางปกครอง แต่การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการบังคับใช้ในส่วนของกฎหมายข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการไว้แต่อย่างใด จึงต้องนำหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับ แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวมีความไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้บังคับกับกฎหมายข้าราชการหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผลกระทบต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการ และเรื่องเกี่ยวกับจำนวนตำแหน่ง การนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ที่มีต้นแบบมาจากประเทศเยอรมนีมาใช้บังคับ โดยไม่ได้สำรวจตรวจสอบว่าในระบบกฎหมายเยอรมัน การเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการได้มีการนำหลักเกณฑ์ในรัฐบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่มาใช้บังคับหรือไม่ บทความนี้นำเสนอกฎหมายข้าราชการต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการแยกเป็นเอกเทศจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

2. พิชยามนต์ จารีกสุนทรสกุล, และ วรินทร์ วาณิชถาวร. (มิถุนายน 2562). การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนผ่านกองทุนรวมตราสารหนี้. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, 48(2), 266-309.

❖ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 52) พ.ศ. 2562 มีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีจากกองทุนรวม โดยกำหนดให้กองทุนรวมเป็นหน่วยภาษีและมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล อันส่งผลกระทบต่อถึงกองทุนรวมทุกประเภทและผู้ลงทุนในกองทุนรวมเหล่านั้น แต่ด้วยเหตุที่กระทรวงการคลังประสงค์ที่จะเก็บเกี่ยวภาษีเงินได้จากกองทุนในกองทุนรวมตราสารหนี้ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนในตราสารหนี้โดยตรงของผู้ลงทุนกับการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวมมีความใกล้เคียงและเป็นธรรมยิ่งขึ้น ประกอบกับเพื่อลดปริมาณการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม บทความนี้ได้แบ่งการศึกษาเป็น 4 ข้อ ดังนี้ 1) หลักการเก็บภาษีที่ดี 2) การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนตามกฎหมายของต่างประเทศ โดยเน้นพิจารณาการลงทุนในตราสารหนี้ 3) การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการลงทุนตามกฎหมายไทย โดยเน้นพิจารณาการลงทุนในตราสารหนี้ และ 4) ผลจากการเก็บภาษีจากการลงทุนในตราสารหนี้ผ่านกองทุนรวม

3. รัชนิกร ลาภวณิชชา พรหมศักดิ์. (มิถุนายน 2562). การรับรองการสมรสของคนเพศเดียวกันที่กระทำในต่างประเทศ. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**, 48(2), 310-327.

❖ บทความนี้ได้ศึกษาการรับรองการสมรสของคนเพศเดียวกันที่กระทำในต่างประเทศใน 2 ประเด็น คือ 1) การรับรองผลของการสมรสของคนเพศเดียวกันภายใต้กฎหมายฝรั่งเศส เพื่อให้เห็นว่าในอดีตประเทศฝรั่งเศสเคยประสบปัญหาในลักษณะเดียวกันกับที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันตลอดจนทางแก้ไขและการคลี่คลายของปัญหาข้างต้นภายหลังกฎหมายใหม่มีผลบังคับใช้ และ 2) จากนั้นจึงพิจารณาว่าเพราะเหตุใดการรับรองผลของการสมรสของคนเพศเดียวกันที่กระทำในต่างประเทศจึงกลายเป็นปัญหาของประเทศไทย ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ศึกษาปัญหาของประเทศไทยที่ศาลพยายามปรับใช้กฎหมายขัดกันแก่คดี

4. อุตม รัฐอมฤต. (มิถุนายน 2562). วิธีพิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลยในคดีอาญา. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 48(2), 220-247.

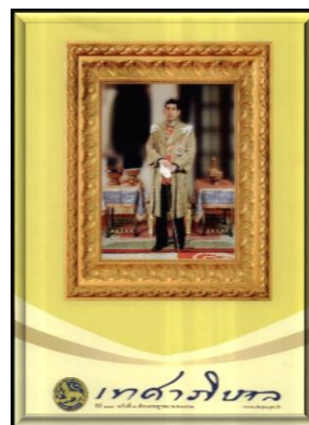
❖ ระบบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยได้มีการพัฒนาให้มีการรับรองวิธีพิจารณาที่ให้ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยได้เพิ่มขึ้นในอีกบางกรณีที่เป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลยเมื่อจำเลยหลบหนีหรือไม่ยอมมาปรากฏตัวต่อศาลในชั้นพิจารณาและสืบพยานหลักกฎหมายวิธีพิจารณาคดีอาญาที่ศาลพิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลยที่บัญญัติขึ้นไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มีหลักการแตกต่างจากบทบัญญัติที่เคยมีมาในอดีต มีนักกฎหมายวิพากษ์วิจารณ์ว่าหลักการดังกล่าวกระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญตามมาตรา 14 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของบุคคลและสิทธิทางการเมือง บทความนี้ศึกษาวิธีพิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลยมีเหตุผลทางหลักกฎหมายรับรองอย่างไร และบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2560 มีเนื้อหาที่เป็นหลักประกันแก่สิทธิของจำเลยเพียงพอแล้วหรือไม่ และมีประเด็นที่ควรให้ข้อเสนอแนะอย่างไร

หมวดรัฐศาสตร์

เทศาภิบาล

1. ตระหง่าน เกียรติศิริโรจน์. (กรกฎาคม 2562). การทำงานทางกายภาพของฝ่ายปกครอง (ปฏิบัติการทางปกครอง). *เทศาภิบาล*, 114(7), 41-45.

❖ บทความนี้กล่าวถึง การทำงานทางกายภาพของฝ่ายปกครอง มีดังนี้ 1) หลักเบื้องต้นของการกระทำทางกายภาพของฝ่ายปกครอง ซึ่งเป็นการกระทำของรัฐประเภทหนึ่ง เนื่องจากรัฐเป็นนิติบุคคลที่มีสิทธิหน้าที่ต่าง ๆ ตามกฎหมาย รวมถึงต้องเป็นการกระทำโดยองค์กรฝ่ายบริหาร ประเภท “องค์กรฝ่ายปกครอง” มิใช่องค์กรนิติบัญญัติหรือองค์กรตุลาการ 2) ความหมายของการกระทำทางกายภาพของฝ่ายปกครอง โดยการกระทำทางกายภาพ หรือ “ปฏิบัติการปกครอง” นั้น มิได้มีกฎหมายบัญญัติคำนิยามไว้แต่ตามมาตรา 9(1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ใช้คำว่า “การกระทำอื่น” 3) ลักษณะของการกระทำทางกายภาพของฝ่ายปกครอง เป็นการกระทำที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองไม่ได้มุ่งหมายให้เกิดความเคลื่อนไหวในทางนิติสัมพันธ์ทางปกครอง แต่การเข้าไปดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่เกิดขึ้น ก่อนหรือหลังมีคำสั่งทางปกครอง 4) ประเภทของการกระทำทางกายภาพของฝ่ายปกครอง โดยเป็นการปฏิบัติการเพื่อให้ภารกิจทางปกครองบรรลุผลได้ในข้อเท็จจริงในลักษณะของการสื่อความหมาย และ 5) การกระทำ

ทางกายภาพของฝ่ายปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง ได้แก่ การฟ้องเกี่ยวกับการกระทำทางกายภาพของฝ่ายปกครองที่กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การฟ้องเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร การฟ้องเกี่ยวกับการกระทำละเมิดอันเกิดหรือความรับผิดชอบอื่น อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น

2. รوبرู้ งานปกครอง. (กรกฎาคม 2562). แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ. **เทศาภิบาล**, 114(7), 41-45.

❖ กรมการปกครองได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเพื่อให้จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนราษฎรและสัญชาติถือปฏิบัติ โดยในกรณีบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรซึ่งมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวหรือคนไม่มีสัญชาติไทย มีวิธีการได้สัญชาติไทยหลายกรณีขึ้นอยู่กับสถานการณ์เกิด และการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรของบิดาหรือมารดา ดังนี้

- 1) บิดาหรือมารดาเป็นต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ในขณะที่บุตรเกิด บุตรย่อมได้สัญชาติไทย
- 2) ถ้าบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร และบุตรเกิดก่อนวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 บุตรดังกล่าวย่อมได้สัญชาติ
- 3) ถ้าบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรและไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในขณะบุตรเกิด ซึ่งการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของบิดามารดาอาจอยู่ในสถานะของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่เป็นการชั่วคราว หรือได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ได้เป็นกรณีพิเศษหรือเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ถ้าบุตรดังกล่าวเกิดก่อน วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 บุตรนั้นย่อมสามารถขอลงรายการสัญชาติ
- 4) ถ้าบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง หรือ 2 คนเป็นต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยในขณะที่บุตรเกิด ซึ่งบุตรเกิดตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 บุตรย่อมสามารถขอลงรายการสัญชาติไทย และ
- 5) ถ้าบิดาหรือมารดาเป็นบุคคลที่ได้รับการรับรองว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่น บุตรผู้นั้นไม่ว่าจะเป็นผู้เกิดในหรือนอกราชอาณาจักร ย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

รัฐศาสตร์สาร

1. กานต์รวี วิชัยปะ. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562). สมรรถนะ กับพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. รัฐศาสตร์สาร, 40(2), 80-99.

❖ บทความนี้กล่าวถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่มีภารกิจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยที่ได้รับการกระจายอำนาจให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนได้ หากผู้บริหารท้องถิ่นเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แล้วสามารถนำแนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยนำสมรรถนะมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดตามสายงานสมรรถนะเฉพาะภัยแล้ว จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะของการบริหาร และการพัฒนาพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังช่วยในการสร้างแผนความก้าวหน้าทางสายอาชีพของพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ในอนาคต

2. ชาญวิทย์ ชัยกันย์. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562). แนวคิดทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติของรัฐและประสบการณ์ของญี่ปุ่นภายหลังแผ่นดินไหวที่จังหวัดคุมาโมะโตะ. รัฐศาสตร์สาร, 40(2), 100-129.

❖ บทความนี้กล่าวถึง ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เกิดภัยพิบัติรุนแรงบ่อย จึงมีประสบการณ์ทั้งด้านกฎหมายและด้านกายภาพ โดยเฉพาะการฝึกฝนให้ประชาชนตื่นตัวมีความพร้อมในการเผชิญหน้ากับภัยพิบัติอย่างมีสติและต่างคนต่างรู้บทบาทของตน ทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งทางสังคม ต่างกับประเทศไทยขาดความพร้อมหลายด้านในการรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ความรับผิดชอบของรัฐทั้งในส่วนของความรับผิดชอบในการบริหารจัดการให้ภัยพิบัติผ่านพ้นไปด้วยดีกับความรับผิดชอบที่ต้องชดเชยความเสียหายจากการจัดการของรัฐที่เกิดขึ้น อีกทั้ง

ประชาชนต่างคาดหวังว่ารัฐจะเข้ามารับผิดชอบต่อชีวิตและความเสียหาย รวมถึงให้ความช่วยเหลือทุกอย่างทั้งที่แท้จริงการที่รัฐใดรัฐหนึ่งจะสามารถก้าวข้ามความทุกข์ยากในช่วงภัยพิบัติลักษณะต่าง ๆ ไปได้นั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับชุมชน และระดับชาติ

3. ทวีดา กมลเวช. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562). ช่องว่างและข้อเสนอเชิงนโยบาย การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงภัยพิบัติประเทศไทย. **รัฐศาสตร์สาร**, 40(2), 1-34.

❖ บทความนี้กล่าวถึง ปัญหาของการบริหารจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติของประเทศไทย โดยโครงสร้างเชิงสถาบันในการบริหารจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ ถือกำเนิดขึ้นตามหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ต่อการกำกับการดำเนินงานในแต่ละภัยเฉพาะ และกฎหมายการจัดการภัยพิบัติเกิดขึ้นด้วยความเข้าใจ ซึ่งไม่มีมิติที่ชัดเจนของการลดความเสี่ยงภัยพิบัติ ทำให้กฎหมายที่กระจัดกระจาย/มีความซ้ำซ้อนกัน/มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ ส่งผลให้มีปัญหาการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภายใต้กลไกคณะกรรมการร่วม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการกำกับควบคุมตามอำนาจ และการจัดวางการกำกับให้ครอบคลุมทุกระยะของการจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายและศักยภาพการปฏิบัติงานของท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดช่องว่างของการบริหารจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติของประเทศไทย คือ

- 1) ปัญหาความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงภัยพิบัติกับการจัดวางฐานะของพระราชบัญญัติ
- 2) ปัญหาของกลไกคณะกรรมการร่วม
- 3) ปัญหาของการบูรณาการยุทธศาสตร์และการผูกมัดภาระความรับผิดชอบและแผนการดำเนินงานระดับหน่วยงาน
- 4) ปัญหาของกลไกและศักยภาพในระดับพื้นที่
- 5) ปัญหาของความรู้ข้อมูลและมาตรฐานในการตัดสินใจจัดการความเสี่ยงภัยพิบัติ

หมวดเศรษฐศาสตร์/ เศรษฐกิจ/การบริหาร

การเงินธนาคาร

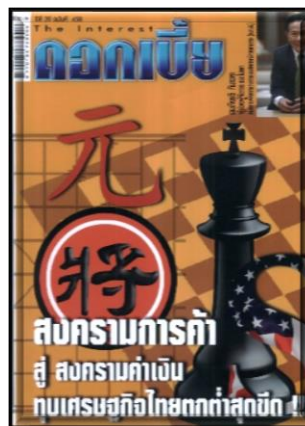
1. ดร.เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ อธิบดีกรมสรรพากร เติมนายยุทธศาสตร์ D2RIVE วางพื้นฐานสรรพากรสู่องค์กรเข้มแข็ง. (กันยายน 2562). *การเงินธนาคาร*, (449), 100-103.

❖ บทความนี้กล่าวถึง การสัมภาษณ์ ดร.เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ อธิบดีกรมสรรพากร โดยกล่าวว่า มีแนวทางในการขับเคลื่อนกรมสรรพากรด้วยนโยบาย Digital Transformation เน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการงานทุกขั้นตอน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บให้ทันสมัย รวดเร็ว และเป็นธรรม ด้วยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของผู้เสียภาษีผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ประชาชนผู้เสียภาษีอย่างรวดเร็ว สำหรับแผนในปี 2563 ดร.เอกนิติ จะทำการสร้างภาพลักษณ์กรมสรรพากรใหม่ แต่ยังคงใช้มาตรฐาน Service Standard ในอนาคตจะให้ทุกสาขามี Ambassador ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่สามารถให้คำแนะนำกับประชาชนได้ รวมถึงมีการประกาศพนักงานเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

2. เปิดแผน 3 แบงก์ยักษ์ ลุย SOCIAL BANKING. (กันยายน 2562). **การเงินธนาคาร**, (449), 156-162.

❖ บทความนี้กล่าวถึง ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารกรุงเทพ ได้สร้างกลุ่มพันธมิตรทั้ง 3 ธนาคาร ภายใต้โมเดลธุรกิจ Win-Win เพื่อการใช้ฐานข้อมูลผู้ใช้บริการใหม่จากธนาคารร่วมพันธมิตรผ่าน Social Banking โดยแต่ละธนาคารนำข้อมูลลูกค้าจากภายนอกมาวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสนำเสนอบริการทางการเงินในตลาดใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งทั้ง 3 ธนาคาร ต่างนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริการผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ แอปพลิเคชัน การใช้คอลล์เซ็นเตอร์ของธนาคารเพื่อลดค่าใช้จ่าย การต่อยอดจากการทำธุรกรรมบนสมาร์ตโฟน การมีข้อมูลลูกค้าในรูปแบบดิจิทัล การทำดิจิทัลแบงกิ้ง เป็นต้น ทั้งนี้ธนาคารดังกล่าวข้างต้นต่างมีพันธมิตรรายย่อยของตัวเองเป็นข้อมูลพื้นฐานแล้ว ผนวกกับการสร้างพันธมิตรกับ 3 ธนาคารเพื่อการใช้ฐานข้อมูลลูกค้าร่วมกัน

1. สงครามการค้าสู่สงครามเงิน ทุบเศรษฐกิจไทยตกต่ำสุดขีด. (สิงหาคม 2562). **ดอกเบี๋ย**, 39(458), 28-38.

❖ บทความนี้กล่าวถึง สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ที่เริ่มจากสหรัฐอเมริกาได้ประกาศแบนบริษัท Huawei ช่วงเดือนพฤษภาคม 2562 ทำให้จีนตอบโต้ด้วยการประกาศระงับการนำเข้าสินค้าเกษตรจากสหรัฐอเมริกา และล่าสุดจีนประกาศการอ่อนค่าเงินหยวนอยู่ระดับต่ำกว่า 7 หยวนต่อดอลลาร์ (5 สิงหาคม 2562) ส่งผลให้การเริ่มจากการทำสงครามการค้า กลายเป็นสงครามค่าเงิน ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างสู่ตลาดการค้า ตลาดเงิน และตลาดหุ้นทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย อาทิ การค้า การทุ่มตลาด การท่องเที่ยว การลงทุนของนักลงทุนจีนในภาคอสังหาริมทรัพย์ นักเศรษฐศาสตร์มีมุมมองว่าสถานการณ์สงครามการค้าสู่สงครามค่าเงินส่งผลกระทบต่อประเทศไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การส่งออก

และอสังหาริมทรัพย์ ปัจจุบันมีปัญหาด้านการทิ้งเงินดาวน์ไม่โอนกรรมสิทธิ์ และการชะลอการซื้อคอนโดมิเนียมในไทยของชาวจีน

2. สัมภาษณ์พิเศษ สมเกียรติ กิมาวหา ผู้ช่วยผู้จัดการและโฆษณ านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.). (สิงหาคม 2562). ดอกเบี๋ย, 39(458), 18-25.

❖ บทความนี้กล่าวถึง การสัมภาษณ์นายสมเกียรติ กิมาวหา ผู้ช่วยผู้จัดการและโฆษณ านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีนโยบายของธนาคาร คือ ต้องการเพิ่มขีดความสามารถภาคเกษตรของไทย โดยการขับเคลื่อนและต่อยอด ยุทธศาสตร์สร้างอาชีพ ขยายตลาดและเพิ่มรายได้ ด้วยการร่วมมือกับบริษัท อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี กรู๊ป และบริษัทไทยธุรกิจเกษตร โดยเปิดตัวเว็บไซต์ A Farm Mart หรือแอปพลิเคชัน ซึ่งเว็บไซต์เป็นศูนย์รวมสินค้าคุณภาพจากชุมชน ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน หรือ SME กว่า 1,500 ราย ทั้ง 77 จังหวัด เพื่อเชื่อมโยงผู้ซื้อกับผู้ผลิตโดยตรง และเพิ่มช่องทางการซื้อขายแก่ผู้บริโภคในรูปแบบ E-Commerce ซึ่งเป็นทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคที่ใช้ระบบออนไลน์ซื้อขายสินค้า

หมวดสังคมศาสตร์

ศิลปวัฒนธรรม

1. ปรีดี พิศุมวิวิถี และ กุลชาติ ชัยมงคล. (กันยายน 2562). พระราชานุกิจพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสในการรับทูตสยาม : หลักฐานใหม่จากปารีสในโอกาส 333 ปี ความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศส. ศิลปวัฒนธรรม, 40(11), 78-95.

❖ บทความนี้กล่าวถึง พระวิสุทธิสุนทร (ปาน) ราชทูตสยามและคณะ รับพระราชโองการในสมเด็จพระนารายณ์มหาราชไปเข้าเฝ้าฯ ถวายพระราชสาส์นแด่พระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสเมื่อ พ.ศ. 2229 นับได้ว่าเป็นความสำเร็จในด้านการต่างประเทศของสยาม การเจริญพระราชไมตรีมีทั้งเรื่อง การศาสนา การค้า และในโอกาสครบรอบ 333 ปี ของการเจริญพระราชไมตรีระหว่างราชสำนักสยามกับฝรั่งเศส (พ.ศ. 2229-2561) ได้มีการจัดแปลพระราชานุกิจจากต้นฉบับลายมือที่มีอายุเมื่อครั้ง 300 กว่าปีเป็นภาษาไทย เพื่อแสดงให้เห็นทั้งบุคลิกของชาวสยามที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและเป็นเอกลักษณ์ที่ชาวฝรั่งเศสยกย่อง ทั้งแสดงให้เห็นกระบวนการพิธีการรับราชทูตของฝรั่งเศสที่ถวายพระเกียรติยศแด่สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทั้งนี้ เนื้อหาของหนังสือพระราชานุกิจในการต้อนรับราชทูตสยามนี้ เป็นการบันทึกของฝ่ายราชการ แสดงให้เห็นกระบวนการขั้นตอนและการตกแต่งสถานที่เพื่อจัดพระราชพิธีที่ยิ่งใหญ่ การเลือกใช้ห้องท้องพระโรงกระจกในพระราชวังแวร์ซายส์ เป็นการใช้พื้นที่เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เพราะลักษณะห้องเป็นห้องยารूपสี่เหลี่ยมผืนผ้า จุดที่ประทับของพระเจ้าหลุยส์

อยู่บริเวณท้ายด้านสกัดของห้องทั้ง 2 ข้างด้านยาวตั้งแถวคณะพระราชวงศ์และขุนนางผู้ใหญ่ ทั้งมีการประดับประดาด้วยพรม แจกันดอกไม้ และเครื่องประดับมีค่าอันงดงาม พื้นที่กลางห้องนับจากด้านสกัดด้านตรงข้ามที่ประทับ เป็นเส้นทางขบวนคณะทูตที่จะเข้าเฝ้าฯ ซึ่งจะแลเห็นพระเจ้าแผ่นดินประทับอยู่แต่ไกล แวดล้อมไปด้วยเหล่าพระบรมวงศ์และขุนนาง

2. ศันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. (กันยายน 2562). “...แม้ว่าจะรักษาพระเกียรติอยู่ก็ไม่ต้องทำงานกัน...” พระดำริสำคัญในสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอดุลเดชา. ศิลปวัฒนธรรม, 40(11), 16-20.

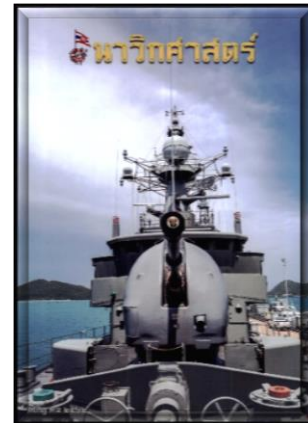
❖ บทความนี้กล่าวถึง สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก พระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ หรือสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอดุลเดชา เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทรงสำเร็จวิชาการทหารเรือจากประเทศเยอรมนี ได้รับยศนายเรือตรีในกองทัพเรือเยอรมัน กลับถึงประเทศไทยก็เข้ารับราชการในกองทัพเรือ ทรงนำความรู้มาพัฒนากองทัพเรือ และเมื่อได้ปฏิบัติจริงกลับไม่สามารถใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์อย่างที่ทรงมุ่งมั่นไว้ ประกอบกับ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร ซึ่งขณะนั้นทรงดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาโรงเรียนราชแพทยาลัยปรับปรุงกิจการแพทย์ของสยามให้เจริญรุ่งเรือง จึงทรงชักชวนสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมขุนสงขลานครินทร์ เข้ามาช่วยงานด้านสาธารณสุข อีกทั้งทรงมีโอกาสดำเนินการเห็นสถานที่แห่งหนึ่งของโรงเรียนราชแพทยาลัยและโรงเรียนพยาบาลศิริราช ซึ่งเต็มไปด้วยความทุกข์ยากลำบากและความขาดแคลน ทรงดำริว่าการที่ประเทศชาติจะเจริญมั่นคงได้ต้องอาศัยประชาชน หากประชาชนมีสุขภาพพลานามัยอ่อนแอก็ไม่สามารถประกอบกิจการได้อันเป็นประโยชน์กับบ้านเมือง จึงตั้งพระทัยจะอุทิศพระองค์เพื่อทำคุณประโยชน์แก่แผ่นดินพระองค์จึงกราบบังคมลาไปทรงศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และแพทยศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเสด็จกลับประเทศไทยอีกครั้ง ทรงทำงานด้านการแพทย์ด้วยความมุ่งมั่นและความยากลำบาก ทำให้กิจการแพทย์ของไทยเจริญก้าวหน้า ดังมีพระดำรัสว่า “...เมืองไทยเรา ถ้ามีเจ้านายทรงทำหน้าที่อย่างสามัญชนชาวบ้าน เขาว่าจะเสียพระเกียรติ ฉันทูู้สึกว่าแม้ว่าจะรักษาพระเกียรติอยู่ ก็ไม่ต้องทำงานกัน...”

หมวดการทหาร

นาวิกศาสตร์

1. วชิรพร วงศ์นครสว่าง. (กรกฎาคม 2562). การต่างประเทศของไทยกับการขับเคลื่อนอาเซียน. วิเคราะห์ความต่อเนื่องของยุทธศาสตร์และนโยบายในระดับต่าง ๆ. *นาวิกศาสตร์*, 102(7), 16-32.

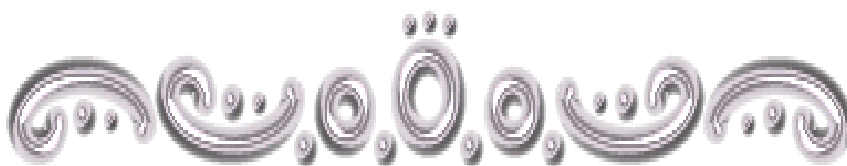
❖ บทความนี้กล่าวถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศที่ได้รับการก่อตั้งขึ้นจากปฏิญญาอาเซียน หรือเรียกว่าปฏิญญากรุงเทพ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ในปัจจุบันอาเซียนมีอายุครบ 52 ปี และมีการบูรณาการความร่วมมือจากขั้นตอนของเขตการค้าเสรีอาเซียนไปสู่ขั้นตอนที่กลายเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งหมายถึงระดับของความร่วมมือที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยได้รับหน้าที่เป็นประธานอาเซียนในปี 2562 และได้มีนโยบายในการผลักดันให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์ในการร่วมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และความเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก โดยไทยมีบทบาทที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเมืองและความมั่นคง 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคมและความร่วมมือเฉพาะด้าน เช่น การแก้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ และ 4) ด้านความร่วมมือกับประเทศภายนอกอาเซียน โดยสนับสนุนความร่วมมือในระดับพหุภาคี เพื่อเสริมสร้าง

การเชื่อมโยงกับภูมิภาคเอเชียตะวันออก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ภูมิภาคเอเชียใต้ ภูมิภาคตะวันออกกลาง และ ภูมิภาคยุโรป

2. อนุรัตน์ ศิริวงศ์. (กรกฎาคม 2562). การฝึกภาคปฏิบัติครั้งประวัติศาสตร์ของโรงเรียนนายเรือ (ตอนที่ 1). นาวีกศาสตร์, 102(7), 33-48.

❖ บทความนี้กล่าวถึง โรงเรียนนายเรือเป็นแหล่งผลิตนายทหารสัญญาบัตร หลักของกองทัพเรือ มีหน้าที่ให้การศึกษา ฝึก และอบรมนักเรียนนายเรือ ด้านวิทยาการวิชาชีพทหารเรือ และคุณลักษณะทหารให้เหมาะสมกับการที่จะเป็นรากแก้วแห่งราชนาวี โดยลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาจักต้องเป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพทางทหาร มีความเป็นผู้นำ เทิดทูนและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในส่วนของการฝึกวิชาชีพทหารเรือมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการฝึกให้มีทักษะวิชาชีพและประสบการณ์เพียงพอในการไปปฏิบัติงานเป็นนายทหารสัญญาบัตรตามหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในระหว่างการศึกษาที่โรงเรียนนายเรือ นอกจากการศึกษาภาควิชาการในห้องเรียนแล้ว นักเรียนนายเรือยังมีโอกาสได้ฝึกวิชาชีพทางทหาร ทั้งการฝึกภาคปฏิบัติในทะเล การฝึกหลักสูตรปฏิบัติงานใต้น้ำ การฝึกหลักสูตรหมู่รบ และหลักสูตรส่งทางอากาศ สำหรับการฝึกปฏิบัติในทะเลนักเรียนนายเรือมีโอกาสทำการฝึกในน่านน้ำทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้ง ยังมีโอกาสได้เป็นตัวแทนของกองทัพเรือในการแสดงออกซึ่งศักยภาพของกองทัพไทยในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ใบมะตูม

นางสาวจิตาภา ทับเกษมปิตรีโสภา
บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยมีงานพระราชพิธีสำคัญ ๆ อย่างต่อเนื่อง จนสังเกตเห็นได้ว่าการประกอบพระราชพิธีในทุก ๆ ครั้ง มีการนำใบมะตูมจากต้นมะตูมมาใช้ในพิธีเสมอเพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์และความเป็นสิริมงคลซึ่งถือปฏิบัติกันสืบมา ด้วยเหตุนี้ทำให้ไม้ต้นอย่างมะตูมได้รับความสนใจและมีการศึกษาถึงความเป็นมาและความเชื่อต่าง ๆ จนส่งผลให้มีผู้หันมาปลูกพรรณไม้ชนิดนี้ เพิ่มขึ้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของต้นมะตูมเป็นไม้ต้น สูง 10-15 เมตร ต้นและกิ่งมีหนามแหลมคม เปลือกเรียบ สีน้ำตาล ใบมีลักษณะเป็น 3 แฉก สองใบล่างมีขนาดเล็ก ส่วนใบปลายมีขนาดใหญ่กว้าง ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบหยักเป็นคลื่น ออกดอกที่ง่ามใบมีลักษณะเป็นช่อ อยู่ปลายกิ่ง กลีบดอกด้านนอกสีเขียวอ่อน ด้านในสีนวล ผลสดรูปทรงกลมหรือค่อนข้างกลม เปลือกนอกแข็ง เมื่อสุกเป็นสีเหลือง มีเมล็ดจำนวนมาก สีน้ำตาลอ่อนรูปไข่ จะออกดอกในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน การขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ดและตอนกิ่ง มะตูมมีคุณค่าด้านการรักษาและบำรุงสุขภาพ ในผลมะตูมพบสารที่มีลักษณะเป็นเมือก ผลดิบแห้งแก้ท้องเสีย แก้บิด ผลสุก เป็นยาระบาย ช่วยย่อยอาหาร เปลือกและรากมะตูมพบสารสเตียรอยด์อัลกาลอยด์และคูมาริน สารเหล่านี้มีประโยชน์ต่อร่างกาย ช่วยต่อต้านการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย ช่วยต้านไวรัส เชื้อมาลาเรีย ช่วยฆ่าพยาธิ ยับยั้งการหดเกร็งของลำไส้ ช่วยคลายกล้ามเนื้อเรียบ ต้านฮีสตามีน ช่วยลดและยับยั้งระดับน้ำตาลในเลือด กระตุ้นให้อินซูลินมีปริมาณเพิ่มขึ้น ลดไขมัน ลดภาวะอ้วน และช่วยรักษาแผลในกระเพาะอาหาร ใบสดคั้นน้ำกินแก้หลอดลมอักเสบมะตูมทั้ง 5 ส่วน (ราก ลำต้น ใบ ดอก และผล) รสฝาดปร่าซ่าขึ้น ใช้แก้ปวดศีรษะ ตาลาย เจริญอาหาร ลดความดันโลหิตสูง ทั้งนี้สามารถพบต้นมะตูมได้ตามป่าเบญจพรรณทั่วทุกภาคในไทย ต่างประเทศพบที่อินเดีย ศรีลังกา กัมพูชา ลาว อินโดนีเซีย และออสเตรเลีย

สำหรับความเชื่อเกี่ยวกับใบมะตูมตามตำนานเทพปางของพราหมณ์ได้กล่าวไว้ว่า พรหมองค์หนึ่งจุติเป็นช่าง ชื่อเอกทันต์ มีอิทธิฤทธิ์กำลังมหาศาล ไม่ยอมปฏิบัติกรใด ๆ ตามที่พระนารายณ์มีโองการ พระนารายณ์ทรงกริ้วมาก จึงนำเอาเถาไม้ต่าง ๆ 7 ชนิด ทรงรำมนตร์แล้วพาดลงที่รอยเท้าช่างเอกทันต์ ด้วยอำนาจมนตร์ของพระนารายณ์ ทำให้ช่างเอกทันต์ปวดหัวแทบจะแตก วิ่งมาด้วยความโกรธตรงเข้าต่อสู้ แต่สู้ฤทธิ์พระนารายณ์ไม่ได้จึงบ่นว่าพระนารายณ์จึงทรงเชือกบาศชดผูกมัดเท้าขวาของช่างเอกทันต์ แล้วทรงนำพระแสงตรีซึ่งเป็นอาวุธประจำพระองค์ปักลงที่พื้นดินอธิษฐานให้เป็นต้นมะตูม จากนั้นเอาปลายเชือกบาศผูกกับต้นมะตูม ช่างเอกทันต์จึงพ่ายแพ้ต่อพระนารายณ์ ด้วยเหตุนี้ในส่วนของใบมะตูมมีลักษณะเป็น 3 แฉก ทางพราหมณ์ ถือว่าคล้ายพระแสงตรีซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะและเป็นมงคล จึงนำถวายพระมหากษัตริย์สำหรับทรงใช้ในการพระราชทานน้ำสังข์ และพราหมณ์ใช้เมื่อถวายน้ำพระมหาสังข์ แต่พระมหากษัตริย์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และพระราชพิธีอื่น ๆ อนึ่ง ใบมะตูมนี้บางตำราถือว่าเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ของพระอิศวร และบางตำราถือว่าลักษณะสามแฉกนั้นแทน พระพรหม พระอิศวร(พระศิวะ) และพระนารายณ์ (พระวิษณุ)

นอกจากนี้ ตามคติความเชื่อว่ามีมะตูมเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่งที่ควรมีไว้ในบริเวณบ้าน โดยปลูกไว้ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ปลูกร่วมกับไผ่รวก และทุเรียน ถือว่าเป็นเคล็ดลับจะทำให้เกิดกำลังใจให้เกิดความมานะพยายามที่จะต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต อีกทั้ง มะตูมยังเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและพิธีมงคลของไทยในการทำนํ้ามนตร์เพื่อสะเดาะเคราะห์ ครอบครัวจะใช้ใบมะตูมเป็นองค์ประกอบในพิธีซึ่งในทางไสยศาสตร์ ชาวอินดูถือว่าไม้มะตูมเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ และใบมะตูมเป็นใบไม้ที่ป้องกันเสนียดจัญไรและขับไล่ภูตผีปีศาจได้ โดยตามตำนานศิวะปุราณะ กล่าวไว้ว่ามะตูมเกิดมาจากกายของพระศิวะ ใครก็ตามที่ได้ทำพิธีล้างบาปด้วย ต้นมะตูม หรือใบมะตูม เปรียบเสมือนได้การอาบน้ำด้วยแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ทุก ๆ สายรวมกัน และยังมีอำนาจในการชำระล้างจิตใจ และขับไล่ความชั่วร้ายต่าง ๆ

สำหรับในประเทศไทยได้นำใบมะตูมมาใช้ในพระราชพิธีและพิธีมงคลสำคัญ ๆ ซึ่งในส่วนของพิธีหลวงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานใบมะตูมในงานพระราชพิธีที่เป็นมงคล เช่น

1. พระราชพิธีพืชมงคลแรกนาขวัญ พระราชทานน้ำสังข์และใบมะตูม แก่พระยาแรกนาและเทพี
2. เอกอัครราชทูตไทยกราบถวายบังคมลาไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศ
3. พิธีเสกสมรสและสมรสพระราชทาน
4. พระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ที่เข้าเฝ้าเมื่อเจริญพระชนมพรรษา และข้าทูลละอองธุลีพระบาท

ทั้งนี้ ในงานดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะพระราชทานน้ำพระมหาสังข์ พระราชทานใบมะขม (ใบมะตูมอยู่ในพระมหาสังข์) และทรงเจิมแป้งหอมที่หน้าผากผู้เข้าเฝ้า โดยในการรับพระราชทานใบมะตูม ให้ผู้เข้ารับพระราชทานยกมือขวาขึ้นเองมาก่อนรับพระราชทาน เมื่อรับพระราชทานแล้วให้เหน็บใบมะตูมไว้ที่หูขวา

กล่าวได้ว่า มะตูมเป็นต้นไม้ที่มีแฝงไปด้วยความศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อ ใบมะตูมถือเป็นของสูงที่ใช้ประกอบพิธีมงคล ซึ่งตามลัทธิพราหมณ์การใช้ใบมะตูมในพิธีหรือพระราชพิธีตามขั้นตอนทางพราหมณ์แล้ว เชื่อว่าจะช่วยป้องกัน ขับไล่ความชั่วร้าย แม้เพียงเห็นหรือสัมผัสใบมะตูมก็จะหลุดพ้นจากบาปทั้งปวงพราหมณ์จึงถือว่าใบมะตูมเป็นใบไม้ศักดิ์สิทธิ์ เป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะ และเป็นมงคล จึงนำถวายพระมหากษัตริย์ สำหรับทรงใช้ในโอกาสต่าง ๆ แก่ผู้เข้ารับพระราชทาน

ที่มา : ภาพใบมะตูม สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก https://www.silpa-mag.com/culture/article_32249

บรรณานุกรม

- กระแสดอทคอม. (เมษายน 2562). **เปิดความหมายที่มา! ทำไมต้องใช้ “ใบมะตูมตัดหู” ในงานพิธีต่างๆ!!**. สืบค้น 2 กันยายน 2562 จาก <https://กระแสดอทคอม>
- กรมประชาสัมพันธ์, คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก. (2562). **คำเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก : ใบมะตูม**. สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก <https://phralan.in.th/coronation/vocabdetail.php?id=147>
- พราหมณ์ดอทคอม. (2562). **ใบมะตูมกับพราหมณ์**. สืบค้นวันที่ 6 สิงหาคม 62 <http://พราหมณ์.com/index.php/th-TH/2-พราหมณ์พิธี/30-ใบมะตูมกับพราหมณ์.html>
- ลาเวนเดอร์. (2 พฤษภาคม 2562). **ทำไมต้องใช้ใบมะตูมตัดหู ในงานพิธีต่างๆ – ความหมายของใบมะตูมตัดหู**. สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก <https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/164853.html>
- หมอดูดวง ณ เอ็มไทย. (25พฤศจิกายน 2555). **มะตูม กับ ความเชื่อ เรื่อง ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ที่ชาวฮินดูนิยมใช้บูชาพระศิวะ**. สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก <https://horoscope.mthai.com/horoscope-highlight/7325.html>
- อเนสต์ด็อกส์. (2562). **มะตูมคืออะไร?**. สืบค้น 29 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.honestdocs.co/bael-herb-for-healthy-quench-thirst>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายคุณวุฒิ	ต้นตระกูล	รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางอรวรรณ	พันธุ์เป็รื่อง	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวอารีรัตน์	วิชาช่าง	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานห้องสมุด

จัดทำสารสังเขป

นางจินตนา	เอี่ยมคง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตาภา	ทับเกษมปิติโสภา	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
นายอนุชา	ดีสวัสดิ์	นิติกรชำนาญการ

บทความประจำฉบับ

นางจินตนา	เอี่ยมคง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
นางสาวจิตาภา	ทับเกษมปิติโสภา	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ

ออกแบบปก

นายบัณฑิต	อุทาวงค์	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
-----------	----------	-------------------------

จัดพิมพ์

นางสาววศินี	มันกล้าด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
-------------	----------	-------------------------

ตรวจทานรูปเล่ม

นางสาวสุพัตตา	สุภาพ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาววิภาวรรณ	เส็งเงิน	เจ้าพนักงานห้องสมุดชำนาญงาน

กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แนะนำวารสารใหม่ E-mail : library@parliament.go.th